

استنتاج از پیشینه پژوهش:

مروری بر پژوهش‌های انجام گرفته درباره وبسایت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی نشان داد که به دلیل نوپا بودن بحث وبسایت کتابخانه‌های دانشگاهی و گرایش فزاینده به سوی ایجاد و استفاده از آنها به عنوان دروازه اطلاعاتی، خلاء تحقیقاتی زیادی در این زمینه و بویژه سازماندهی محتوای اطلاعاتی وبسایت کتابخانه‌های دانشگاهی وجود دارد. از سوی دیگر، عمده تحقیقات انجام شده در این حوزه، در خارج از ایران صورت گرفته است، این امر حاکی از آن است که مسائل و مشکلات بسیاری در زمینه طراحی وبسایت‌های کتابخانه‌ای وجود دارد که می‌بایست به آن توجه شود. حل مؤثر این مشکلات، از طریق تعامل بین دیدگاه‌های کاربران و طراحان سایت میسر است که در پژوهش‌های صورت گرفته هیچکدام به بررسی نظرات و دیدگاه‌های کاربران که از اهمیت زیادی در این زمینه برخوردار است، توجه نداشته‌اند. انجام این کار می‌تواند قضاوت و ارزیابی در مورد وبسایت کتابخانه‌ها را با انطباق الگوهای رایج و الگوهای مورد نظر کاربران امکان‌پذیر ساخته و بر عینیت الگوی ارائه شده بیفزاید.

از سوی دیگر، تقریباً در تمامی پژوهش‌های انجام شده در این زمینه به ویژه در خارج از کشور بیشتر به قابلیت استفاده‌پذیری و ویژگی‌های ساختاری^۱ و محتوایی^۲ وب‌سایت‌ها و کمتر به سازماندهی محتوای وب‌سایت کتابخانه‌های دانشگاهی توجه شده است، بویژه درباره مسئله این پژوهش، یعنی میزان پیش‌بینی‌پذیری برچسب‌ها و دسته‌بندی اقسام اطلاعاتی به کار رفته در طراحی وب‌سایت‌ها، پژوهشی در خارج و در ایران صورت نگرفته است. البته در موارد اندکی در این پژوهش‌ها، پژوهشگران به اهمیت دسته‌بندی اطلاعات و اصولاً به عنوان بخشی جانبی و از دیدگاهی کاملاً متفاوت با آنچه در پژوهش حاضر مورد نظر است، پرداخته بودند. بنابراین، در هیچ یک از آنها به عنوان پژوهشی مستقل این مسئله بررسی نشده است به جز یک مورد (فتاحی و حسن‌زاده، ۱۳۸۳) که در این پژوهش نیز تنها به شیوه-های سازماندهی اطلاعات و آن هم از دیدگاه کتابداران پرداخته شده است و نظر کاربران درباره سازماندهی و مقوله‌بندی اطلاعات را مورد توجه قرار نداده است. بنابراین، پژوهش حاضر قصد دارد از این دیدگاه به مطالعه موضوع وب‌سایت‌ها بپردازد. از سوی دیگر، در پژوهش‌های قبلی از جمله پژوهش فتاحی و حسن‌زاده

^۱ . ویژگی‌های ساختاری ویژگی‌هایی هستند که بیشتر به ظاهر وب‌سایت و ناوبری مربوط می‌شوند.
^۲ . ویژگی‌های محتوایی بیانگر آن است که در یک وب‌سایت چه نوع اطلاعاتی وجود دارد و برای کاربران قابل دسترس است.

(۱۳۸۳) عامل پیش‌بینی‌پذیر بودن برچسب‌ها و شناسایی برچسب‌های متعارف برای بازنمون انواع منابع و خدمات اطلاعاتی در وبسایت‌ها مورد توجه نبوده است. بر این اساس، ضرورت انجام چنین پژوهشی آشکار است.

افزون بر آنچه که در بالا آمد، نکته دیگری که از مرور پیشینه‌های پژوهش می‌توان دریافت، آنست که بیشتر پژوهش‌های حوزه رابط کاربر از روش مکاشفه‌ای که یکی از روش‌های مناسب برای مشخص کردن مشکلات در تعامل با یک نظام اطلاعاتی است برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز استفاده کرده‌اند. از جمله این پژوهش‌ها می‌توان به نیلسن (Nielsen, ۱۹۹۵)، والس (Wales, ۲۰۰۶)، انتظاریان (۱۳۸۸) و عباس‌پور (۱۳۸۵) اشاره کرد. ارزیابی مکاشفه‌ای به عنوان یک روش کیفی، یکی از جدیدترین و کاربردی‌ترین روش‌ها برای ارزیابی رابط کاربر وبسایت‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی است (عباس‌پور، ۱۳۸۵؛ Peng, ۲۰۰۴; Nielsen, ۱۹۹۵). در فصل سوم به مزایای این روش اشاره شده است.